

**UCHWAŁA NR VIII/57/15
RADY GMINY BUKOWIEC
z dnia 1 lipca 2015 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015- 2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z 2013 r. poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bukowiec.

§ 3. Traci moc uchwała nr V/33/15 Rady Gminy Bukowiec z dnia 6 marca 2015r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015- 2017.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia przedstawionego projektu uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332). Istotnym elementem ustawy jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz intensyfikacji działań na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy
Czesław Wszótek

Załącznik
do uchwały nr VIII/57/15
Rady Gminy Bukowiec
z dnia 1 lipca 2015r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2015-2017

GMINA BUKOWIEC

Zawartość

Wstęp	3
Wiadomości ogólne	6
Podstawa prawna programu	6
Podstawowe definicje.....	6
Cel i działania podejmowane w ramach realizacji Programu	8
Podmioty odpowiedzialne.....	9
Diagnoza problemów społecznych	9
Informacje o Gminie	9
Analiza SWOT	14
Instytucje mogące udzielać pomocy i wsparcia rodzinom.....	16
Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	17
Harmonogram i plan realizacji działań w zakresie wspierania rodziny	17
Monitoring i ewaluacja programu	21
Zakończenie	21
Spis tabel:	22

WSTĘP

Rodzina jest najlepszym naturalnym środowiskiem dla dziecka, które otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokojenia swoich potrzeb. Dorastanie w takim środowisku pozwala dziecku na prawidłowy rozwój oraz prawidłową socjalizację, bowiem to rodzina ma największy wpływ na kształtowanie osobowości, systemu wartości oraz poglądów czy stylu życia dziecka.

Wychowanie polega nie tylko na zaspokajaniu podstawowych potrzeb zarówno biologicznych jak i psychicznych, ale skupia się również na wielu ważnych funkcjach, do których należą m.in. kultywowanie i przekazywanie dziecku systemu wartości, norm i wzorców postępowania czy przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego, dorosłego życia.

Szybki rozwój społeczeństw oraz zmieniająca się sytuacja społeczno- gospodarcza sprzyjają powstawaniu wielu zagrożeń przyczyniających się do dezintegracji rodziny. W związku z reorganizacją rynku pracy w ciągu ostatnich kilku lat pojawiło się zjawisko bezrobocia, które w znacznym stopniu przyczyniło się do obniżenia poziomu życia, a co za tym idzie pogorszenia sytuacji bytowej rodzin, która niejednokrotnie prowadzi do powstawania konfliktów oraz zaniedbań w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczej. Należy przy tym zauważyć, że niejednokrotnie migracja wymuszona koniecznością znalezienia źródła dochodu wiąże się ze zmniejszoną ilością czasu poświęconego dla rodziny, rozłąką na dłuższy czas oraz konfliktami. Brak zatrudnienia oraz pojawiające się w tym okresie trudności niejednokrotnie są przyczyną powstawania w rodzinie problemu nadużywania alkoholu oraz przestępstw przeciwko rodzinie (przemoc w rodzinie, zaniedbania, nadużywanie alkoholu przez nieletnich, przestępstwa seksualne). Patologie pojawiające się w środowisku rodzinnym często objawiają się poprzez brak właściwej opieki nad dziećmi, niewłaściwymi wzorcami zachowań, zaniedbaniami i brakiem zaradności. Dzieci funkcjonujące w takim środowisku nie mając innych wzorców zachowań „kopiują” zachowania domowników, sięgają po alkohol, tytoń, narkotyki, wykazują się agresją, mają trudności w nauce oraz w kontaktach z rówieśnikami.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej, której celem jest pomoc osobom i rodzinom w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać

przy wykorzystaniu swoich zasobów i możliwości ma tworzyć system wspomagania rodzin, dzieci i młodzieży, tak aby poprzez wykorzystanie swoich możliwości byli oni w stanie poradzić sobie z zaistniałymi problemami. W zakresie pomocy rodzinie zagrożonej dysfunkcjami konieczne jest stałe monitorowanie rodziny przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów i przedstawicieli innych instytucji, które współpracują z rodziną. Praca w/w przedstawicieli powinna być realizowana przy współpracy ze środowiskiem lokalnym i rodzinnym oraz zaangażowaniu rodziny, której problem dotyczy. Istotnym elementem podczas pracy z rodziną problemową jest wyzwalanie aktywności wszystkich członków rodziny w pokonywaniu trudnej sytuacji życiowej, w której się znalazła, tak aby wykorzystując własne zasoby i możliwości była w stanie wyjść z trudnej sytuacji. Należy zaznaczyć, że pracownicy służb społecznych mają wspierać i wspomagać, a nie wyręczać rodzinę w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Działania podejmowane na rzecz rodziny są podyktowane nie tylko przez cele społeczne ale także ekonomiczne, ponieważ służą one przede wszystkim obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w *przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, (...), w wysokości:*

1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wskazując na powyższe prowadzenie profilaktycznych działań na rzecz rodzin dysfunkcyjnych jest formą bardziej skuteczną i w mniejszym stopniu obciążającą finansowo gminy.

W związku z powyższym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu będą się koncentrować na dziecku oraz na całej rodzinie, również wtedy gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

WIADOMOŚCI OGÓLNE

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.(Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.).

PODSTAWOWE DEFINICJE

Rodzina – przytaczając definicję Ryszarda Wroczyńskiego można określić rodzinę , jako środowisko naturalne, do którego przynależność wynika z samego faktu urodzenia się, jest ona „instytucją równie dawną jak społeczne życie człowieka, która stanowiła zawsze główną komórkę życia społecznego, podstawową w sensie biologicznym, zapewniającą ciągłość generacji i społeczno - kulturową, wdrażającą młodą generację w podstawy życia społeczno - kulturowego”.

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez członka rodziny należy rozumieć osobę najbliższą, którą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Rodzina zastępcza - rodzina, która tymczasowo lub stale opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub, których rodzice biologiczni nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza kieruje się dobrem dziecka i poszanowaniem jego praw, a w szczególności prawa do: wiedzy o jego pochodzeniu, podtrzymywania kontaktu emocjonalnego z rodziną naturalną oraz swobodnego kontaktu z rodzicami i osobami bliskimi, poszanowaniem godności i ochroną przed wszelkimi formami przemocy. Intencją i założeniem opieki zastępczej jest jej tymczasowość w związku z czym dziecko

powinno przebywać w niej do momentu uregulowania sytuacji życiowej własnej rodziny. Oczywiście nie można wykluczyć i takich sytuacji, gdzie dziecko pozostanie pod opieką rodziców zastępczych do momentu osiągnięcia pełnoletniości lub usamodzielnienia.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej:

1. Rodzina zastępcza:

- Spokrewniona;
- Niezawodowa;
- Zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny Dom Dziecka.

Rodzina wspierająca – w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, której celem jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą zawierana jest umowa, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza - zapewnia dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo i całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również zaspakaja ich niezbędne potrzeby, ponadto wspiera działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki, umożliwia kontakt dziecka z rodzicami bądź innymi osobami bliskimi. Pobyt w placówce powinien mieć charakter przejściowy

Ze względu na specyfikację działań placówki dzieli się na:

1. Placówki wsparcia dziennego - wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Zapewniają pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.

Współpracują ze szkołą, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozróżnia się 3 formy prowadzenia placówek wsparcia dziennego:

- 1) w formie opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
 - 2) w formie specjalistycznej;
 - 3) w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.
2. Placówki interwencyjne - ich zadaniem jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka ta jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki. Pobyt dziecka w takiej placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące.
 3. Placówki rodzinne - podstawowym zadaniem tych placówek jest zapewnienie dzieciom opieki całodobowej i wychowanie ich w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, a także zapewnienie opieki do czasu powrotu dziecka do rodziny czy umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.
 4. Placówki socjalizacyjne - zapewniają całodobową opiekę oraz wychowanie dzieciom wymagającym szczególnej opieki lub mającym trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie, którym nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

CEL I DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU

Podstawowym celem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest pomoc rodzinom w pokonaniu pojawiających się trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie rozwiązać. Ponadto celem podejmowanych działań jest:

- zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego;
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Określone cele będą realizowane poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom;
- objęcie pomocą materialną uczniów przyznawaną w formie stypendiów szkolnych;
- objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci;

- zapewnienie bezpłatnej i powszechnej dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których można uzyskać pomoc;
- działania aktywizujące zawodowo i społecznie rodziny, w których występuje bezrobocie;
- prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach i przedszkolach;
- prowadzenie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Określone powyżej działania będą prowadzone poprzez pracę z rodziną.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE

Gminny Program Wspierania Rodziny będzie realizowany na zasadzie współdziałania między następującymi partnerami:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
4. Powiatowy Urząd Pracy;
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
6. Komisariat Policji;
7. Placówki Oświatowe.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

INFORMACJE O GMINIE

Gmina Bukowiec położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim. Zamieszkuje ją ogółem 5147 mieszkańców, w tym 2 575 kobiet i 2 572 mężczyzn, liczba dzieci w wieku od 0 do 18 lat stanowi 1 179, liczba osób dorosłych to 3 968 (dane na 31.12.2014 r.). Podział mieszkańców gminy w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia się następująco:

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-18	602	577	1 179
Przedział wiekowy	19-65	19-60	razem
	1 753	1 519	3 272
Przedział wiekowy	Pow. 65	Pow.60	razem
	217	479	696
Razem	2 572	2 575	5 147

Tabela 1: Dane statystyczne Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31.12.2014 r.

„Bukowiec jest Gminą położoną na Równinie Świeckiej, nad Potokiem Młyńskim, w bliskim sąsiedztwie Borów Tucholskich. Graniczy z gminami: Drzycim, Lniano, Pruszcz, Świecie i Świekatowo. Sieć osadniczą gminy stanowi 16 miejscowości skupionych w 13 sołectwach (Bramka, Branica, Budyń, Bukowiec, Krupocin, Gawroniec, Korytowo, Plewno, Poledno, Polskie Łąki, Przysiersk, Różanna, Tuszyńki).

Gmina ma rolniczy charakter, użytki rolne zajmują powierzchnię ponad 85 km². Działalność rolniczą prowadzi ponad 400 gospodarstw rolnych. Ponadto na terenie gminy działa około 200 podmiotów gospodarczych, działających głównie w dziedzinie usług transportowych, budowlanych oraz handlu¹”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu udziela pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodów wskazanych w poniższej tabeli.

L.p.	Powód	Rok		
		2012	2013	2014
1.	Ubóstwo	167	172	163
2.	Bezrobocie	139	148	147
3.	Niepełnosprawność	73	72	87
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	80	79	86
5.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	12	6
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	43	39	36
7.	Alkoholizm	2	3	5
8.	Przemoc w rodzinie	0	0	0
9.	Narkomania	0	0	0

Tabela 2 Rodziny, którym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał pomoc w latach 2012-2014 z podziałem na powód jej przyznania.

Najczęstszymi przyczynami korzystania ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub

¹ <http://www.bukowiec.pl/index/strona/url/146-Charakterystyka>, stan na 10.02.2014.

ciężka choroba. Bezrobocie, które jest jednym z podstawowych czynników prowadzących do dezintegracji rodziny polega przede wszystkim na tym, iż ludzie chętni do podjęcia zatrudnienia, deklarujący chęć podjęcia pracy w każdej chwili nie znajdują jej z różnych powodów.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za osobę bezrobotną uważa się, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej jeżeli: ukończyła 18 rok życia, nie osiągnęła wieku emerytalnego. Stopa bezrobocia w powiecie świeckim na koniec 2014 roku wynosiła 15,5%. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu liczba zarejestrowanych bezrobotnych z obszaru gminy Bukowiec (stan z dnia 31.12.2014 r.) wynosiła 267 osób, z czego 162 osoby to kobiety.

Wyszczególnienie		Gmina Bukowiec	
		ogółem	kobiety
1. Liczba bezrobotnych		267	162
w tym	poprzednio pracujący	222	128
	ze zwolnień grupowych	13	8
	z prawem do zasiłku	28	11
	osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	15	10
	posiadający gospodarstwo rolne	8	7
2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		244	155
w tym	do 25 roku życia	61	41
	powyżej 50 roku życia	52	22
	długotrwale	162	113
	bez kwalifikacji zawodowych	97	62

	bez doświadczenia zawodowego	72	58
	bez wykształcenia średniego	178	90
	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	21	19
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	0	53
	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	2	0
	niepełnosprawni	14	8
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0
3. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach		267	162
z tego	do 1	33	12
	1 - 3	41	26
	3 - 6	41	24
	6 - 12	38	24
	12 - 24	47	32
	pow. 24	67	44
4. Bezrobotni wg wieku		267	162
z tego	18 - 24	61	41
	25 - 34	77	50
	35 - 44	62	40
	45 - 54	38	21
	55 - 59	22	10
	60 - 64	7	0
5. Bezrobotni wg wykształcenia		267	162
z tego	wyższe	12	9
	policealne i średnie zawodowe	52	41
	średnie ogólnokształcące	25	22
	zasadnicze zawodowe	82	47
	gimnazjalne i poniżej	96	43
7. Podjęcia pracy w okresie		209	115
	w tym pracy subsydiowanej	13	8
8. Rozpoczęcia staży		53	37
9. Rozpoczęcia szkoleń		3	0

Tabela 3. Informacja o bezrobociu w gminie Bukowiec, stan na dzień 31.12.2014 r. (dane pochodzą z PUP w Świeciu)

Z powyższej tabeli wynika, że najwięcej osób bezrobotnych jest w przedziale wiekowym 25-34 lat. Są to osoby młode, które nie znalazły zatrudnienia zaraz po ukończeniu studiów lub osoby, które są na etapie zakładania swoich rodzin. Analizując powyższe dane można wnioskować, iż rodziny na samym starcie borykają się z problemem jakim jest bezrobocie. W ramach aktywizacji tych osób organizowane są prace społecznie użyteczne, podczas których podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pracują w poszczególnych sołectwach. W roku 2014 w ramach prac społecznie użytecznych zatrudnienie znalazło 8 osób. Ponadto w roku 2014 w ramach projektu systemowego współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zorganizowano staże zawodowe u lokalnych pracodawców dla osób w grupie wiekowej 15-30 lat. Łącznie staże odbyło 8 osób. Bezrobocie jest zjawiskiem złożonym, które prowadzi do wielu negatywnych skutków, wśród których wymienia się pogorszenie sytuacji materialnej, pogorszenie stanu zdrowia czy pogorszenie relacji pomiędzy członkami rodziny. Drugim niezmiernie ważnym problemem wpływającym na powstawanie rodzin dysfunkcyjnych jest alkoholizm, który coraz częściej dotyka również młodych ludzi. Niejednokrotnie po alkohol sięgają już dzieci w wieku 12 lat, a nawet młodsze. Takim zachowaniom często sprzyja szeroka reklama napojów alkoholowych oraz ogólna ich dostępność. Ważnym elementem jest tutaj zjawisko zwane współuzależnieniem. Osoby z najbliższego otoczenia nie mogą poradzić sobie z nałogiem kogoś bliskiego godzą się z tą sytuacją i usprawiedliwiają zachowania osoby uzależnionej.

W gminie Bukowiec w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii funkcjonuje Gminny Punkt Pomocy Psychologicznej i Prawnej świadczący pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. W Punkcie tym na umowę zlecenie zatrudniony jest psycholog i prawnik. Punkt udziela pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczy porady prawne z zakresu prawa rodzinnego, karnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz pomaga w przygotowaniu dokumentacji do sądu.

Działa również Gminny Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków, w którym zatrudniony jest terapeuta uzależnień. Jego zadanie polega na prowadzeniu rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz z rodzinami osób

uzależnionych. W roku 2014 w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków udzielono 48 porad. W Gminnym Punkcie Pomocy Psychologicznej i Prawnej psycholog udzielił 42 porady, natomiast prawnik 51 porad.

Na terenie gminy działają też Świetlice Środowiskowe w Polednie, w Bukowcu, w Różannie, w Gawrońcu, w Budyniu oraz w Tuszyńkach, gdzie prowadzone są zajęcia edukacyjno - wychowawcze oraz realizowane programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Problem alkoholizmu bardzo ściśle wiąże się z problemem występowania przemocy domowej. Ze zjawiskiem tym spotykają się głównie pracownicy socjalni, policjanci, lekarze, pedagodzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członkowie Zespołów Interdyscyplinarnych.

Na podstawie danych z Komisariatu Policji w Pruszczu dotyczących przypadków naruszania porządku publicznego i stosowania przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w 2013 r. odnotowano:

- 150 interwencji publicznych,
- 78 interwencji domowych,
- 3 osoby odwiezione do izby wytrzeźwień,
- 4 przypadki przemocy w rodzinie².

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 r. wpłynęło 7 wniosków o przeprowadzenie rozmów interwencyjnych i skierowanie na leczenie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu od 2014 r. zatrudnia asystenta rodziny, którego zadaniem jest pomoc rodzinom borykającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi z dziećmi, z problemem bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego a także dotkniętych problemami przemocy czy uzależnień. W roku 2014 asystent miał pod swoją opieką 13 rodzin. Z każdą z tych rodzin realizował indywidualny plan pracy z rodziną.

ANALIZA SWOT

Mocne strony:

- Baza oświatowa (przedszkola, szkoły, świetlice szkolne);

² Dane z Komisariatu Policji w Pruszczu na dzień 31.12.2013 r.

- Wykwalifikowana kadra pedagogiczna;
- Działalność i współpraca instytucji wspomagających rodzinę;
- Współpraca między instytucjami;
- Aktywizacja społeczna i zawodowa podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu;
- Powszechnie dostępna pomoc specjalistów w Gminnych Punktach Pomocy;
- Działające Świetlice Środowiskowe;
- Doświadczenie w pozyskiwaniu dodatkowych środków finansowych;
- Istniejące placówki opiekuńczo- wychowawcze na terenie powiatu świeckiego.

Słabe strony:

- Brak grup samopomocowych;
- Brak rodzin wspomagających;
- Brak środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych i w rodzinach zastępczych;
- Bezrobocie;
- Niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej;
- Brak dużych zakładów pracy;
- Wyuczona bezradność i roszczeniowość (wzorce pokoleniowe);
- Uzależnienie od pomocy instytucjonalnej;
- Uzależnienia członków rodziny;
- Brak nowych lokali mieszkaniowych i lokali socjalnych;
- Obarczanie samorządów nowymi zadaniami.

Zagrożenia:

- Duża liczba osób korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Zwiększone zjawisko wykluczenia społecznego;
- Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych;
- Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży;
- Skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej.

Szanse:

- Możliwość pozyskania dodatkowych funduszy z Unii Europejskiej i rządowych programów;
- Wymiana informacji z innymi gminami, korzystanie z dobrych wzorców.

INSTYTUCJE MOGĄCE UDZIELAĆ POMOCY I WSPARCIA RODZINOM

Na terenie gminy Bukowiec funkcjonują instytucje polityki społecznej, edukacji i służby zdrowia, które mogą mieć wpływ na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Niniejsze instytucje zostały umieszczone w tabeli poniżej:

L.p.	Nazwa placówki	Adres	Liczba dzieci
1.	Szkoła Podstawowa w Bukowcu im. 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich	Ul. Dworcowa 26 86-122 Bukowiec	162
2.	Szkoła Podstawowa im. Dr Floriana Ceynowy w Przysiersku	Przysiersk 121 86-122 Bukowiec	94
3.	Szkoła Podstawowa im. Księdza Jana Twardowskiego w Różannie	Różanna 32 86-122 Bukowiec	145
4.	Przedszkole w Bukowcu	Ul. Dr Floriana Ceynowy 11 86-122 Bukowiec	75
5.	Przedszkole w Przysiersku	Przysiersk 31 86-122 Bukowiec	50
6.	Gimnazjum im. Jana Pawła II w Korytowie	Korytowo 1 86-122 Bukowiec	154
7.	Świetlica Środowiskowa w Różannie	Różanna 32 86-122 Bukowiec	30
8.	Świetlica Środowiskowa w Bukowcu	Ul. Dworcowa 26 86-122 Bukowiec	50
9.	Świetlica Środowiskowa w Polednie	Poledno 18	30

		86-122 Bukowiec	
10.	Świetlica Środowiskowa w Gawroncu	Gawroniec 67 86-122 Bukowiec	20
11.	Świetlica Środowiskowa w Budyniu	Budyń 7 86-122 Bukowiec	25
12.	Świetlica Środowiskowa w Tuszyńkach	Tuszyńki 22 86-122 Bukowiec	20
13.	Komisariat Policji	Ul. Główna 33 86-120 Pruszcz Pomorski	-
14.	Gminna Przechodnia w Bukowcu	Ul. Dr Floriana Ceynowy 18 86-122 Bukowiec	-

Tabela 4. Instytucje mogące udzielać pomocy i wsparcia rodzinom na terenie gminy Bukowiec

ZADANIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

HARMONOGRAM I PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Aby osiągnąć podstawowy cel, którym jest pomoc rodzinom w pokonaniu pojawiających się trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie one samodzielnie rozwiązać należy ustalić kolejne cele operacyjne.

L. p.	Cel operacyjny			
1.	Wzmocnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej rodziny			
	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Planowany termin realizacji
1.1.	Wspieranie rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkola, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parafie.	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań	2015-2017

1.2	Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji	- liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych i profilaktycznych, - liczba osób objętych działaniami	2015-2017
1.3	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	Szkoły, Świetlice Środowiskowe	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, - liczba dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych	2015-2017
1.4	Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań, - liczba i rodzaj grup zawodowych zaangażowanych w działania	2015-2017
1.5	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Gminny Punkt Konsultacyjny Pomocy Psychologicznej i Prawnej, Gminny Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków	- liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, - liczba specjalistów udzielających porad	2015-2017
Cel operacyjny				

2	Poprawa jakości życia, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom			
	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Planowany termin realizacji
2.1	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci objętych pomocą	2015-2017
2.2	Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, wsparcie dla rodzin, w których występuje długotrwałe bezrobocie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu, Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin objętych pomocą	2015-2017
2.3	Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, przedszkola	- liczba dzieci korzystających z posiłków w szkołach i przedszkolach, - liczba placówek oświatowych realizujących dożywianie	2015-2017
Cel operacyjny				
3	Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie.			
	Zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Planowany termin realizacji
3.1	Rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa, m.in. psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz doskonalenie wczesnej interwencji w	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Gminny Punkt Konsultacyjny Pomocy Psychologicznej i Prawnej, Gminny Punkt	- rodzaj poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób korzystających z pomocy specjalistów	2015-2017

	sytuacjach kryzysowych	Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków		
3.2	Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych oraz specjalistycznego poradnictwa dla osób zagrożonych uzależnieniem	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	- rodzaje poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób korzystających z pomocy specjalistów - rodzaje i nakład materiałów edukacyjnych	2015-2017
Cel operacyjny				
4	Budowanie systemu wsparcia, profilaktyka i edukacja rodzin w tym szczególnie dzieci i młodzieży.			
	Zadania	Partnerzy w realizacji zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Planowany termin realizacji
4.1	Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.	Szkoły, Gminna Przychodnia w Bukowcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w szkołach w organizowanych programach profilaktycznych, - liczba rodziców uczestniczących w programach profilaktycznych i psychoedukacyjnych -liczba programów	2015-2017
4.2	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego.	Szkoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlice Środowiskowe	- liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	2015-2017
4.3	Egzekwowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu i narkotyków wśród	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat	- liczba przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu,	2015-2017

	młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Policji	-liczba podjętych interwencji dotyczących sprzedaży dzieciom i młodzieży alkoholu i papierosów	
4.4	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom			
4.5	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pracujących z rodzinami poprzez udział w szkoleniach, warsztatach.	Szkoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, itp.	-liczba odbytych szkoleń i warsztatów przez pracowników pracujących z rodzinami	2015-2017

Tabela 5 Realizacja zadań w zakresie realizacji poszczególnych celów

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring oraz ewaluacja będą obejmowały wyznaczone do realizacji zadania.

Prowadzony monitoring umożliwi:

- Ilościowe rozpoznanie rodzin, które wymagają pomocy;
- Ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację;
- Stan zaawansowania prowadzonych działań;
- Ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy.

W terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

ZAKOŃCZENIE

Zapewnienie rozwoju dziecka w rodzinie, która jest w stanie zabezpieczyć wszystkie jego potrzeby biologiczne i psychiczne oraz w rodzinie, która umożliwi mu prawidłowy rozwój i prawidłową socjalizację wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji. Gminny Program Wspierania Rodziny ma na celu realizację działań uznanych za potrzebne i

wartościowe. Program ma charakter otwarty, będzie systematycznie aktualizowany w zależności od zgłaszanych potrzeb oraz posiadanych możliwości. Podstawową zasadą realizowanego programu jest współpraca lokalnych instytucji i organizacji, która zapewni pełne i kompleksowe działania na rzecz dziecka i rodziny.

SPIS TABEL:

Tabela 1: Dane statystyczne Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31.12.2014 r.....	10
Tabela 2 Rodziny, którym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał pomoc w latach 2012-2014 z podziałem na powód jej przyznania.....	10
Tabela 3. Informacja o bezrobociu w gminie Bukowiec, stan na dzień 31.12.2014 r. (dane pochodzą z PUP w Świeciu)	13
Tabela 4. Instytucje mogące udzielać pomocy i wsparcia rodzinom na terenie gminy Bukowiec.....	17
Tabela 5 Realizacja zadań w zakresie realizacji poszczególnych celów	21

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek